

מסורת הש"ס

א) לקמן כת. וזכזס סה: ב) וצבור ערך גסטר' חתא חוקה וכן לקמן לב: זכ"א כר"י ורמ"ש ובשאלמות פרשת אמור סימן קג חתא אמר רבי שמואל ברי יחזק אמר חוקה עשה גוסטרא וכו': א) לקמן לב: ע"ש, ד) גס זה שם נדה כד. [מסורה יא:]; ט) כ"א ל"ג, ו) אלות פ"א משנה א, ג) ג' צ"ב קמב: וס"ן, ו) [לקמן קג:]; ט) כס"א טקף: נגילה, י) ויקרא א, ל) [עין כנש"י וסו' צוכזס סה. ד"ה והקרינו], ז) כס"א: והקריב, ט) ע"י מהר"ם,

תורה אור השלם

1. אר"ן דציאל די שמה בלטישאר אשתומם בשעה חדה ורעננה יבולגה ענה מלכא ואמר בלטישאר חלמא ופשרא אל יבולק ענה בלטישאר ואמר מרי חלמא לשנאך ופשרא לערך: ודיא ד טו 2. וְהָיָה בְּהוֹצִיאוֹ אֶת אֲרוֹן הָאֱלֹהִים וַיִּפֹּל מֵעַל הַכֶּסֶף אֲדָמָה בְּעֵד יָד הַשֹּׁעֵר וַתִּשָּׁבֶר מִפְּרָקוֹ יוֹמָת בִּי זָקֵן תֵּאֵיִן וַיִּבָּדַד וְהָיָה שֹׁפֵט אֶת יִשְׂרָאֵל אַרְבָּעִים שָׁנָה: שמואל א ד יח

3. וְאֵת הַשָּׁנִי יַעֲשֶׂה עֹלָה בְּמִשְׁפַּטּוֹ וּבִכּוֹר עֲלֵיו הַבֶּזֶק מִתְּחַטָּאוֹ אֲשֶׁר חָטָא וַתִּסְלַח לוֹ: ויקרא ה י

ג'יוין הש"ס

גמ' או רוב שנים. עין לקמן דף קכג ע"כ וזכוס' שס ד"ה עולת:

הגהות הב"ח

א) תרי"ה כ' וכו' ולא גרסוין ר' אפי':

מוסף רש"י

חותך שדרה. מוט השדרה (זכזזס סה). ומפרקת. ע"ס הטאר (טס). בלא רוב בשר. המקפת סביב, כדאמרינן גבנה מפרקת ורוב בשר עמה נכילה ומטמאה ואפילו מפרכסת, הילכך אי הוה חותך רוב בשר קודם הסימן היא לה מתה ולא מהניא בה מליקה, וסימנן ה"כ מה ממוין (סס). ובעינ' לקמן כח). קרעו כרג מטמא באהל. מיד ואפי"ג שמפרק (פסחים סח). עשאה גיסטרא נבלה. ואפילו מפרכסת (לקמן לב:). נישל הירך וחלל שלה. אפי"פ שהיא עדיין חיה מטמאה כנבלה, כדמתה היא ולא כחיה (תסורה יא:). כזבג הלטאה. אס חותכין אותה מפרכסת החמיטה ואפי"פ שזין בה חיות (שכ"ו ז).

הכל שוחטין פרק ראשון חולין

מ"מ קשיא. וכי מתה עומד ומולק: **כלא רוב.** רוחז הצצר של מפרקת דאכמי לאו מתה היא דהא זעירי מפרקת ורוב צצר קאמר וכו': **להא שמעתא.** דזעירי: **א"ל.** הואיל ומתה חסוב כל מליקות דאמר רחמנא דצעי לחתוך סימנים וכי מתה עומד ומולק: **אשסומס.** שתק והיה מחשב מה יענה: צטטאת העוף כתיב ולא יצדיל גבי שמיעת דעוף הכשרו צסימן אחד: **ורוב צצר עמו.** לאחר מליקת הסימן: **וצעולה.** דצעי הצדלה דללקמן [ע"כ] שנים או רוב שנים: **פלוגתא דר' אלעזר בר ר"ש ורבנן לקמן בשמעמין [ע"כ]: האמר רוב שנים.** דוקא ולא יומר כדקמני לקמן (דף כג). דצעין שיהא אוחז בצרש וצוגף כשהוא מזה: **שדומים לשנים.** דלכתחלה צעין שיחתוך רוב להדיא שיהא נראה לעינים שהוא רוב או רוב שנים ואפי' רוב מלומס: **צנשה מפרקת.** צאדס: **וא"ס.** הא עלי מפרקת כלא רוב צצר הוה וקרי ליה מת ומצצר מפרקתו וימת: **מטמא צאה.** ואפי' מפרכס: **עשאה גיסטרא.** שמתכה לרצחה או צווארה כולו או בשדרה עד החלל. כל דצר חלוקק לשנים קרי גיסטרא: **ניטל הירך.** ממקוס חיבורו צצוקא דאטמא: **וחלל שלה.** כלומר לא שניטל העגס עם קלת הצצר הפנימי וגשאר צצר העליון והעור עד חצי הירך או שלשיתו וחופה את המכה דהתם טרפה הוא דהויא כדמתן [לקמן דף עו].

צמה שנתכתו רגליה דהיינו האחרונים מן הארצותה ולמעלה טרפה אכל כשנטל כל הצצר עד שגראית גופה של מקוס החתך כעין חלל קיצדור"א צלע"ז: **נבלה.** ואפי' צחיה מטמאה: **כל שצוולה ונראית חסרה.** דרך הצמה לרצוך על יריכיה ומתכתס יריכה צרציתתה ואס נראית חסרונה כשהיא רצוה"י: **הוסוו ראשיה.** צשמה שרשים קמירי כסדר טהרות: **טמאים.** דכיון דעשוין גיסטרא אע"פ שלא הוצדלו לגמרי כדמפרש ואילו הרי הס כמתים: **כונס הלטאה שמפרכסת.** כלומר דאע"פ שמפרכסת אין זה חיות שהרי זנב הלטאה חותך אותה לגמרי והיא מפרכסת חיתוך הזנב מפרכס: **כהצדלת עולם העוף לרגותו.** אמת ור"ל דהיינו נמי הוטוו ממש: **איכא דאמרי.** דצהדיא אמר רב אסי למילתיה כהצדלת רבי אלעזר בר"ש ולא צעי רבי ירמיה מיניה: **ואס השני וגו'.** צעולת העוף של חוצה כתיב גבי שמיעת הקול כשהוא מציא צדלות. צפרשה עליונה כשהוא מציא צעשירות דיצר צטטאת צמה: **כמשפט.** משמע שקצוב המשפט צמקוס אחר ואהיכא קאי חטטאת צמה דלעיל קאי שהרי עולה זו צאה חליפין לה הלכך לה אקשה וליף מיניה כדמפרש לקמיה דאיה צאה אלא מן החולין כו': **או אינו אלא כמשפט חטאס העוף.** שלא חיתען הצדלה צמליקתה כדכתיב (ויקרא ה) צטטאת העוף ממול ערפו ולא יצדיל: **כשהוא אומר והקריצו.** צעולת העוף של נדבה צויקרא והקריצו כההן אל המוצח ומלק את ראשו וגומר" מדלא כתיב ו הקריצו אלא והקריצו משמע חלוקה הקרצתו של זה מהקרצת אחרים גילה לך הכתוב שלא תלמד מליקת עולה ממליקת חטאת:

עליונה כשהוא מציא צעשירות דיצר צטטאת צמה: **כמשפט.** משמע שקצוב המשפט צמקוס אחר ואהיכא קאי חטטאת צמה דלעיל קאי שהרי עולה זו צאה חליפין לה הלכך לה אקשה וליף מיניה כדמפרש לקמיה דאיה צאה אלא מן החולין כו': **או אינו אלא כמשפט חטאס העוף.** שלא חיתען הצדלה צמליקתה כדכתיב (ויקרא ה) צטטאת העוף ממול ערפו ולא יצדיל: **כשהוא אומר והקריצו.** צעולת העוף של נדבה צויקרא והקריצו כההן אל המוצח ומלק את ראשו וגומר" מדלא כתיב ו הקריצו אלא והקריצו משמע חלוקה הקרצתו של זה מהקרצת אחרים גילה לך הכתוב שלא תלמד מליקת עולה ממליקת חטאת:

החטאת אשר לו ללמד על כל חטאת אפילו על חטאת העוף שיהא משלו ולא משל מעשר ומיהו קשה ל"ל כמשפט לענין חולין צעולת העוף תיפוק לי מדרשא דסיפרי דהא אינה נאכלת וי"ל דס"ד דלאת והקריצו לחלק אף לענין חולין וא"ת א"כ מאי פריך לקמן (דף כג). מציוס זוטו נפקא דלמא הייתי מחלק מוהקריצו וי"ל דציוס זוטו כתיב על זאת המורה לעולה ו'ומשמע כל עולה אפילו עולת העוף וא"ת כי היכי דילפי' הכא הצדלה צעולת העוף חוצה מוהקריצו אע"ג דכתיב צעולת עוף נדבה אמאי לא ילפינן נמי צפ"צ דצילה (דף כ) עולת חוצה

בא.

בי סליק ר' זירא אשבחיה לרבי אמי דקאמר להא שמעתא. פירוש דזעירי. ורבי אמי גרסי' ולא גרסי' א) אסי דרבי אסי הוא דאמר לקמן גבי הוטוו ראשיהן דהיינו כהצדלת עולת העוף: **הותוו ראשיהן.** גבי צמה חיה ועוף מיטיניא צמסכת אהלות ולא גבי שרשים כדפירש צקונטרס: **הותוו ממש.** נראה דפליגי אזעירי דלעיל דסגי ליה

צמפרקת ורוב צצר לחוד:

בשחוא אומר והקריבו חילק הכתוב בו. פירוש להצריך הצדלה צעולת העוף וא"ת צצפרק קדשי קדשים (וצזזס דף סה). דריש ליה למילתא אחריתי דקאמר לפי שנאמר מן המורים או מן בני היונה יכול לא יפחות מצ' פרידים ת"ל והקריבו וי"ל דהכא מדסמן והקריצו לומלק דרשין דחלוקה מליקת עולת העוף ממליקת חטאת עוף לענין הצדלה: **במשפט חטאת בהמה.** הקשה צקונטרס למה ליה להאי חנא למימר כמשפט חטאת צמה לוקמיה צצטטאת העוף דסליק מיניה דצאה מן החולין וכולהו אימניה צה וחילוק דוהקריצו צל למילתיה אמא כדקאמר חלוקה עולה מחטאת לענין הצדלה כדקאמר אורי' שצמעאל ור"א צר"ש ומיך דצטטאת העוף לא כתיב צה חולין צהדיא אלא צצהמה כתיב דללקמן וצהיקשא לייף מדאיקרי חטאת ודצר הלמד צהיקש אינו חוזר ומלמד צהיקש גבי קדשים ו'והדין עמו דחשיב כמשפט היקש ולא ככזב צהדיא דהא ככשר יורס וכן יעשה לפר ככשר עשה לפר החטאת חשיב ליה היקש פרק איחזו מקומן (וצזזס דף מט:) וקשיא לפירושו דא"כ מחטאת צמהה גופיה היכי לייף הא כמשפט חטאת צמהה דקאמר ע"כ לאו אפרו של אהרן קאי דמה ענינו לכאן אלא חטטאת צמהה דלעיל קאי כדפירש צקונטרס שהרי עולה זו צאה חליפס לה וחטטאת צמהה מפרו של אהרן לייף מדאיקרי חטאת והיינו נמי למד מן הלמד ואמאי חשיב חטאת העוף למד צהיקש (דף כ). דריש ויקרב את העולה ויעשה כמשפט לימד על עולת חוצה שטעונה סמיכה כעולת נדבה וצטטת ל"ל כמשפט תיפוק ליה מדאיקרי עולה ועוד דצפ"ק דצזחיס (דף ט).

לא ילפינן חטאת זויר מחטאת חלז ולא גמרי מהדדי מדאיקרי חטאת כיון דאיכא למיפרך וה"נ חטאת העוף היכי לייף מפרו של אהרן דאיכא למיפרך שכן טעונה כלי צשחיטה וד' מתנות על ד' קרנות ושכן כפרתו מרובה ונכנס דמה לפני ולפנים דהכי פריך פרק קמא דצצצועות (דף ע). וע"ק דחטאת צמהה גופיה היכי ילפינן מפרו של אהרן דאי צמה מצינו איכא למיפרך שכן כפרתו מרובה ונכנס דמה לפני ולפנים כדפרישית ואי מהיקשא דזאת המורה מהתם נמי תיפוק ליה עולת העוף ול"ל כמשפט ו'ונראה לפרש דמימורא דרשין דגבי פרו של אהרן לא הוה צריך למכתב את פר החטאת אשר לו אלא את פר ה'חטטאת ומו לא דפרו של אהרן ידעינן שפיר דאינו צא אלא מן החולין כיון דנשרף מידי דהוה אעולות דאין צאין אלא מן החולין כדאמרנין צסיפרי צפרשת ראה משוס דמעשר טעון אכילה ועולה אינה נאכלת אלא כתיב (ויקרא ט) חטאת העוף כשהוא אומר והקריבו חלק הכתוב בין חטאת העוף לעולת העוף ומה אני מקיים כמשפט כמשפט חטאת בהמה מזה האיה נאיה באה אלא

וד' מתנות על ד' קרנות ושכן כפרתו מרובה ונכנס דמה לפני ולפנים דהכי פריך פרק קמא דצצצועות (דף ע). וע"ק דחטאת צמהה גופיה היכי ילפינן מפרו של אהרן דאי צמה מצינו איכא למיפרך שכן כפרתו מרובה ונכנס דמה לפני ולפנים כדפרישית ואי מהיקשא דזאת המורה מהתם נמי תיפוק ליה עולת העוף ול"ל כמשפט ו'ונראה לפרש דמימורא דרשין דגבי פרו של אהרן לא הוה צריך למכתב את פר החטאת אשר לו אלא את פר ה'חטטאת ומו לא דפרו של אהרן ידעינן שפיר דאינו צא אלא מן החולין כיון דנשרף מידי דהוה אעולות דאין צאין אלא מן החולין כדאמרנין צסיפרי צפרשת ראה משוס דמעשר טעון אכילה ועולה אינה נאכלת אלא כתיב (ויקרא ט) חטאת העוף כשהוא אומר והקריבו חלק הכתוב בין חטאת העוף לעולת העוף ומה אני מקיים כמשפט כמשפט חטאת בהמה מזה האיה נאיה באה אלא

מנדצה

עין משפט נר מצוה

קב א ב מ"י פ"ו מהל' מעשה קרצות הלכה כג [ופ"ו הל' ו]: **קבא** ג ד ה מ"י פ"א מהל' עומאת מת הלט"ו [וכבר אלפס עוד צהל' טומאה דף סה] [טוש"ע י"ד סימן שע ספיף א]:

קבב ו ז מ"י פ"ג מהל' שחיטה הל"ע ופ"ב מהל' אבות העומאה הלכה א:

קבג ח מ"י פ"ג מהל' שחיטה הל' יט:

קבד ט י מ"י פ"ד מהל' אבות העומאה הל"ד:

קבע כ מ"י פט"ו מהל' מעיק' הל' טו ופ"ב מהל' חגיגה הל"ח:

לע"י רש"י

קידבור"א [קידבור"א]. חור, חלל.